

De eigen bijdrage in de Wet langdurige zorg (WLZ) / het CAK

Versie 3.3

op basis van wetgeving en normbedragen 2019

Per 1 januari 2015 is o.a. de Wet langdurige zorg (Wlz) ingevoerd.

Afhankelijk van de hoogte van het inkomen en het vermogen kan er bij verblijf in een instelling, verzorgings- of verpleeghuis, of zelfs thuis, (snel) sprake zijn van een eigen bijdrage die aan het CAK betaald moet worden.

Dit geldt voor veel cliënten van SBB Zorginstellingen.

Je ziet dat cliënten door diverse oorzaken vaak fors interen op vermogen.

Eén van de oorzaken van dat interen is dat door de instellingen steeds meer kosten worden doorbelast. Het is daarbij overigens wel zaak goed te bewaken dat géén kosten worden doorbelast die op grond van dezelfde Wlz voor rekening van de instellingen dienen te komen (afhankelijk van het zorg zwaarte pakket van de cliënt).

De belangrijkste oorzaak van het interen is echter de eigen bijdrage Wlz van het CAK.

SBB Zorginstellingen krijgt hierover dan ook veel vragen.

Hoe zit het precies en welke vermogensbestanddelen tellen mee in de berekening van de eigen bijdrage CAK?

In deze publicatie lichten wij dat graag toe.

Deze publicatie is zuiver informatief, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Laat u voordat u in actie komt goed voorlichten door en fiscalist, estate planner en/of notaris om zo verrassingen te voorkomen.

Hoe wordt de eigen bijdrage berekend?

De basis voor de berekening van de eigen bijdrage Wlz ligt in het inkomen van de cliënt.

Indirect speelt daarbij ook het vermogen een rol door de zogenaamde “vermogensinkomensbijtelling”, de VIB.

Alleen als er sprake is van een vermogen in box 3 boven de grens van het heffingsvrij vermogen (in 2019 was dat voor een cliënt zonder partner € 30.360), telt naast het normale inkomen ook nog eens 4% van dat belaste vermogen uit box 3 als fictief inkomen mee bij de bepaling van de eigen bijdrage.

Deze eigen bijdrage kan in 2019 oplopen tot maximaal € 2.364,80 per maand.

Op <https://www.hetcak.nl/zelf-regelen/eigen-bijdrage-rekenhulp> is een rekenprogramma te vinden, waarmee u uw eigen bijdrage -ruwweg- kunt berekenen. Bedenk daarbij dat de zogenaamde peildatum altijd 2 jaar vóór het bijdragejaar ligt.

Met andere woorden, de eigen bijdrage 2020 wordt berekend over het inkomen 2018 en het vermogen per 1 januari 2018.

Los van het gegeven dat er, met name voor cliënten die onder bewind of curatele staan, niet zo veel mogelijkheden zijn om de CAK heffing binnen de mogelijkheden die de wetgever biedt, te beperken, duurt het dus ook nog eens 2 jaar voordat eventuele acties effect hebben.

In het geval dat het inkomen en/of vermogen in de periode tussen het peiljaar en het bijdragejaar aanzienlijk wijzigt, is het wel mogelijk een peiljaarverlegging aan te vragen.

Wat kan ik doen om pijn te verzachten of het vermogen dat meetelt te beperken?

Niet al het vermogen telt mee bij de grondslag sparen en beleggen. Het is goed daar zicht op te hebben zodat u goed geïnformeerd zelf een weloverwogen keuze kan maken.

Realiseer u wel dat in geval van bewind of curatele de rechtbank over uw schouder mee kijkt.

Vaak zult u vooraf een machtiging aan de kantonrechter moeten vragen.

De rechter beoordeeld uw verzoeken uitsluitend vanuit het belang van de cliënt.

A. Rendement op vermogen en besteden, schenken en beperken van het vermogen

1. Zorg voor voldoende rendement

Het doet allemaal minder pijn als er voldoende rendement op het beheerd vermogen wordt gemaakt. De eigen bijdrage daalt er weliswaar niet door, maar er wordt ook niet ingeteerd op vermogen.

De mogelijkheden zijn echter beperkt omdat de kantonrechter, in geval van bewind of curatele, een defensief of zeer defensief beleggingsprofiel eist.

Voor beleggen volgens meer risicovolle profielen dient vooraf een machtiging van de kantonrechter te worden gevraagd. Deze zal daarbij over het algemeen zeer terughoudend zijn.

2. Maak dromen en wensen waar

Investeer in de kwaliteit van leven van de cliënt en maak zijn/haar dromen en wensen waar.

Dat kunnen reisjes en uitstapjes zijn, maar ook investeringen in zijn/haar leefomgeving zoals bijvoorbeeld een snoezelruimte, een elektrische duofiets, of andere praktische zaken. Ook hier is voorafgaande een machtiging van de kantonrechter nodig. Alhoewel er grote verschillen zijn tussen de diverse rechtbanken, zijn kantonrechters, mits de cliënt over voldoende vermogen beschikt, over het algemeen zeer welwillend op dit punt.

3. Schenken

Een schenking door een cliënt die onder bewind of curatele staat is lastig maar niet geheel onmogelijk.

In juridische zin is schenken een zogenaamde beschikkingsdaad. Dat betekent dat de betrokkene zelf, met medewerking van de bewindvoerder, hierover kan en mag beslissen.

De wetgever gaat daarbij nadrukkelijk uit van een door de cliënt zelf gewenste schenking.

Dat impliceert dat de cliënt weet wat hij doet en de gevolgen van zijn handelen kan overzien.

Hij/zij moet wilsbekwaam zijn. Dit is nogal eens een punt van discussie.

Indien de bewindvoerder niet mee wil werken (bijvoorbeeld omdat deze twijfelt aan de wilsbekwaamheid van de cliënt en/of het de cliënt zelf is die de wens heeft om te schenken, of anderszins), kan een vervangende machtiging van de kantonrechter worden gevraagd.

In de praktijk zal het verzoek tot schenken echter vaak afkomstig zijn van de bewindvoerder zelf, omdat de betrokkene veelal niet meer in staat is zijn wil te bepalen.

Het dan veelgehoorde argument is dat schenking een daad van goed vermogensbeheer is, omdat de begiftigden in de toekomst successierecht besparen. Voor de kantonrechter is dit geen goed argument, omdat hij moet toezien op de belangen van de betrokkene en niet op de belangen van degenen die erfgenaam stellen te zijn.

Schenken kan in de praktijk dus veelal alleen in het geval er sprake is van een schenkingstraditie óf indien de cliënt aantoonbaar wilsbekwaam is en nadrukkelijk zelf de wens tot schenken heeft.

In bijzondere, door de bewindvoerder aan te voeren, omstandigheden kan van de hoofdregel worden afgeweken indien het belang van de betrokkene dat vereist, dan wel indien de schenking de leefomgeving van de betrokkene verbetert.

In beginsel wordt schenking, ook als er sprake is van een schenkingstraditie, niet toegestaan indien het liquide vermogen van de betrokkene door de schenking minder dan € 30.000,- komt te bedragen.

4. Beperk de vermogensgroei

Dit klinkt wellicht in eerste instantie wat vreemd.

Hierbij doelen we op de verdere groei van het vermogen door vererving door de cliënt in die gevallen waarbij dat gezien zijn/haar uitgavenpatroon, dromen en wensen in relatie tot het reeds beschikbaar vermogen, niet noodzakelijk is.

Verder groei van het vermogen zou tot een hogere eigen bijdrage en/of langere periode van een hoge eigen bijdrage aan het CAK kunnen leiden.

Dit zou beperkt kunnen worden door een proactieve estate planning aan de zijde van de erflater (bijvoorbeeld de ouders).

Let op, onterven van de onder bewind of curatele gestelde mag niet. Een bewindvoerder of curator zal altijd een beroep moeten doen op de zogenaamde legitieme portie.

Iemand kan in een testament het door de cliënt te erven aandeel wel beperken tot deze legitieme portie. Geadviseerd wordt hierover in voorkomend geval contact op te nemen met een estate planner en/of notaris.

B. Herpositioneren van het vermogen zodat het niet meetelt in box 3 cq de berekening van het CAK

5. Van belast box 3 vermogen naar onbelast box 3 vermogen

a. Uitvaart

Het is mogelijk geld af te storten voor een uitvaartverzekering of andere overlijdensrisicoverzekering. Voor 2019 bedraagt de maximale vrijstelling € 7.118.

Hier heeft u, in geval van bewind of curatele, wel een voorafgaande machtiging van de kantonrechter voor nodig. In dat geval telt dit bedrag niet mee in box 3 en dus ook niet bij de berekening van de eigen bijdrage CAK.

b. Aankoop kunst, auto of boot

Ook kunst, een auto en/of een boot tellen niet mee bij de bepaling van het vermogen in box 3. Voor aankoop is wel een voorafgaande machtiging van de kantonrechter vereist. De verwachting is dat de kantonrechter daarin alleen mee zal gaan als dit een hele nadrukkelijke wens van de cliënt is en de investering ook qua vermogensplanning en -ontwikkeling passend is voor de cliënt.

In de praktijk zal dit niet of nauwelijks voorkomen.

c. Groen beleggen

De grondslag voor de VIB is het belaste vermogen in box 3 van de aangifte inkomstenbelasting minus het heffingsvrij vermogen.

Groene beleggingen zijn tot een bepaald maximum vrijgesteld vermogen in box 3 van de belastingaangifte en tellen dus ook niet mee voor de berekening van de VIB. Voor 2019 bedraagt de vrijstelling groen beleggen maximaal € 58.540 per persoon.

Groene beleggingen zijn beleggingen in fondsen die door de Belastingdienst zijn erkend en die investeren in projecten voor milieubescherming. Of een fonds is erkend, staat in het [overzicht fondsen en beleggingen met belastingvoordeel](#).

In de diverse media staan vele tegenstrijdige berichten over het standpunt dat groene beleggingen niet meetellen in de grondslag voor de berekening van de VIB.

Het CAK heeft echter aan ons bevestigd dat ons standpunt juist is.

Ook de consumentenbond schrijft hierover:

“Investeren in groene beleggingen kan gunstig zijn voor de hoogte van je eigen bijdrage aan een verzorgingshuis of verpleeghuis. Groene beleggingen tellen niet mee met het vermogen waarover je belasting betaalt. En daar kijkt het CAK naar bij het bepalen van de hoogte voor je eigen bijdrage. Nog een voordeel: groensparen levert belastingvoordeel op. Je krijgt extra heffingskorting en betaalt minder belasting over je vermogen. In 2019 geldt dat voor groene beleggingen tot een waarde van €58.540 en €117.080 als je een [fiscaal partner](#) hebt.” Op de website van de consumentenbond vindt u ook nadere uitleg over de beperkte mogelijkheden rondom het groen beleggen.

<https://www.consumentenbond.nl/sparen-en-beleggen/duurzaam-en-groen-sparen>

6. Van belast box 3 vermogen naar box 2 vermogen

- a. Bezittingen in box 2 (een aanmerkelijk belang in bijvoorbeeld een vennootschap) tellen niet mee bij de bepaling van het vermogen in de berekening van het CAK. Het lijkt dan in dit kader voor de hand te liggen het vermogen in een vennootschap, of vergelijkbaar, onder te brengen. Echter, voor het onderbrengen van vermogen van de betrokkene in een rechtspersoon, zoals een BV of stichting, is steeds machtiging van de kantonrechter vereist. Een verzoek van de bewindvoerder of curator om een dergelijke machtiging af te geven zal in de regel worden afgewezen. Als onderbouwing voor een dergelijk verzoek wordt veelal aangevoerd dat het in het belang van de betrokkene is om dit te doen, omdat zo een lagere eigen bijdrage van het CAK kan worden bewerkstelligd en het vermogen dus zoveel mogelijk zal worden behouden. In wezen is dit een constructie om regelgeving te omzeilen die de kantonrechter in acht dient te nemen. Bovendien is goed toezicht niet langer mogelijk als vermogen in een rechtspersoon wordt ondergebracht (Hoge Raad 20 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3334).

7. Van belast box 3 vermogen naar box 1 vermogen

- a. Dit zou zich kunnen voordoen in de (voor onze doelgroep, zeldzame) omstandigheid dat de onder bewind of curatele gestelde cliënt zelfstandig woont in een huurhuis. Door met eigen geld een koopwoning te kopen en te gaan bewonen wordt het

vermogen verplaatst van box 3 naar box 1 en telt het niet meer mee in de berekening eigen bijdrage CAK.

Het bovenstaande is nadrukkelijk niet bedoeld om regelgeving te omzeilen.

We weten uit de praktijk dat het lastig is om goed zicht te hebben op de regelgeving en mogelijkheden die de wetgever biedt rondom de eigen bijdrage.

Publieke informatiebronnen bevatten vaak tegenstrijdige berichten en zijn veelal onvoldoende toegesneden op de positie van de onder bewind of curatele gestelde.

Met deze publicatie beogen wij de rechthebbenden en zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger(s) compleet en eenduidig te informeren over de geldende regels.

Het is immers ieders goed recht de mogelijkheden die de wetgever biedt, optimaal te benutten.

De geboden informatie is op hoofdlijnen en naar beste weten bij elkaar gebracht.

Zoals reeds eerder gesteld is deze publicatie zuiver informatief, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Vraag in voorkomend geval altijd advies aan een fiscalist, estate planner en/of notaris en stem in geval van bewind of curatele altijd goed af met de kantonrechter!

SBB Zorg(t)